

ЯКИМ ЧИНОМ КУРС МОЖЕ СТАТИ РЕЗУЛЬТАТИВНИМ

Л.М. Деряга

Україна, Полтава, Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені М.В.Остроградського

«Сім'я – один із найголовніших соціальних інститутів, це основа людського життя. Інститут сім'ї в Україні переживає серйозні труднощі, пов'язані з процесом трансформації нового суспільства. Не вистачає впевненості в завтрашньому дні, яку дає наявність власного житла й робота. А останніми роками Україна ще й охоплена другою хвилею сексуальної революції, яка негативно вплинула на взаємовідносини в молодіжному середовищі».

Курс «Сімейні цінності» надзвичайно необхідний та актуальний у наш непростий час.

Програма курсу має багато позитивних моментів, зокрема: можливість коригувати змістове наповнення окремих тем і погодинний розподіл їх вивчення з урахуванням особливостей регіону, типу закладу та індивідуальних освітніх потреб учнів; проведення уроків окремо для юнаків та окремо для дівчат; індивідуальні консультації, які можуть надаватися впродовж усього часу навчання дітей у 9 класі. Добре й те, що даний курс можуть пройти вихованці шкіл-інтернатів.

Та як зробити, щоб він став результативним, щоб допоміг нашим учням сформуватися як сім'янинам, як батькам, щоб у суспільстві було менше розлучень, менше недоглянутих, обездолених дітей.

Німецький педагог Адольф Вільгельм Дістервег писав: «Якщо б, наприклад, хтось захотів виховати азійські сучасні народи за тією системою, що й європейські, не звертаючи увагу ні на історію, яку прожив кожний народ, ні на релігію, ні на державний устрій, то, звичайно, таке виховання не досягло б жодного щасливого результату» [2, с.17]

А ось думка К.Ушинського: «Немає жодного виховання, яке можна застосовувати для всіх. Тим більше, у кожної нації є своє». Учені Новосибірського університету довели, що насаджування елементів чужої культури негативно впливає на геном людини, що у свою чергу сприяє розвитку різних захворювань, як тілесних, так і психічних.

Тому ми переконані, що викладання курсу повинне базуватися на нашій національній українській традиції, в основу якої покладено християнські цінності.

Аналізуючи програму курсу, вважаємо за необхідне звернути увагу на формулювання деяких тем, що не відповідають традиційним сімейним цінностям. Так, у програмі, розрахованій на 9 годин у темі уроку 5: «Кохання як сексуальний потяг, кохання як потреба бути коханим, кохання як здатність любити», перевага, як бачимо, надається «коханню як сексуальному потягу». Хіба це основне в коханні? А чому temu не сформулювати так: «Кохання як здатність любити, кохання як потреба бути коханим, кохання як сексуальний потяг».

Ніколи в українській культурі чоловіка та дружину не вважали партнерами, як у програмах, розрахованих на 35 та 70 годин (Відповідно урок 11 *Психологічний портрет сучасної сім'ї*. Моделі сучасної сім'ї, їх вплив на самопочуття шлюбних партнерів; урок 36 *Конфлікт та його вплив на взаємини між партнерами*). Зрозуміло, що таке поняття звучить у засобах масової інформації, але чи потрібно роботи його звичним для наших українських школярів?

Безперечно, актуальною на сьогодні є тема про громадський та офіційний шлюби. Але формулювання теми «*Громадянський та офіційний шлюб: переваги і недоліки*» є некоректним. Воно підштовхує до висновку, що громадський шлюб має також і переваги, (що суперечить традиційним сімейним цінностям), а традиційний недоліки.

У розділі «Міцність сім'ї» приділяється увага лише *сексуальності та культурі сексуальних взаємин*. Та чи тільки на цьому тримається сім'я?

Тема уроку 18 «*Планування сім'ї*. Подружжя. Доцільні вікові співвідношення подружжя. Сексуальність. Контрацепція» є взагалі з точки зору християнською культури недопустимою. Про контрацепцію з учнями, можливо, й слід говорити, але ознайомивши з поняттям «цнотливість», причому наголосивши, що це стосується чоловіка та дружини. (За християнськими поняттями контрацепція – гріх, бо все одно, як і аборт, убиває плід, точніше не дає йому народитися). Не секрет, що інтимні статеві стосунки стали ранніми. Але даючи учням поняття про контрацепцію, говорячи з ними про сексуальні стосунки, ми нібито стверджуємо: «Ми знаємо, що ви маєте інтимні стосунки. Що ж, займайтесь, тільки користуйтеся контрацепцією. Краще контрацепція, ніж аборт, бо це ж більш небезпечно для вашого здоров'я». З християнської точки зору гріх більший чи менший – все одно гріх.

На превеликий жаль, про традиційні сімейні цінності поверхові знання мають наші педагоги.

На нашу думку, детальніше познайомитися з ними допоможуть програма «Біблійна історія та християнська етика» (Митрополит Филип Осадченко та ін.),

затверджена МОНУ в 2010 р., посібник Янушкявічус Р. «Основи благочестя» (бесіди з етики для старшокласників), «Брак, семья, дети» (бесіди со старшекласниками) свящ. Іллі Шугасва, публікації харківської газети «Батьківський комітет», статті та відео-лекції психологів І.Медведевої та Т.Шишової. Корисно як для учителів, так і дітей знати відмінності між сімейними цінностями українців та європейців, американців (що так активно насаджуються засобами масової інформації).

Однією з умов результативності курсу є особистість учителя, його сімейний досвід, духовно-моральний облік. Чи може викладати цей курс педагог, який не має сім'ї або має негативний сімейний досвід? Думаємо, що ні.

Ще одна умова – гарна поінформованість про сім'ї учнів, щоб ненароком не зачепити про наболіле.

Форми і методи роботи відіграють не останню роль. Звичайно, найкраще вибирати активні форми спілкування:

- Ø розв'язання ситуативних завдань;
- Ø рольові ігри;
- Ø аналіз літературних творів і творів мистецтв;
- Ø робота в малих групах;
- Ø тренінг;
- Ø дискусія;
- Ø диспут;
- Ø перегляд фільмів з наступним обговоренням

Корисними для вчителя будуть анкетування школярів, написання їх листів до майбутніх чоловіка /дружини.

Усі класики педагогіки стверджують, що найкраще виховати можна власним прикладом, власною поведінкою. У даному випадку зразок сімейних цінностей подають школярам їх батьки. До того ж учні 8–9 класів цей зразок за 13–14 років запам'ятали добре. Тому, на наше переконання, з темами цього курсу потрібно познайомити батьків дошкільнят.

І останнє, чи не найголовніше, – пропонуємо звернутися до уряду з проханням увести цензуру на матеріали періодичної преси, телепередач, Інтернетблогів з метою заборони всього, що суперечить традиційним сімейним цінностям.

Тільки за цих умов програма «Сімейні цінності» матиме очікувані результати

Література:

1. Сімейні цінності: комплекс навчальних програм сімейного виховання (9, 17, 35, 70 годин) [для 8 – 9 класів] / [О. В. Мельник (кер. авт. кол.), Т. В. Кравченко, Л. В. Канішевська, Г. Г. Ковганич, В. І. Кириченко, Л. В. Корецька, В. І. Прит]. – Івано-Франківськ: “Типовіт”, 2012. – 48 с.
2. Ушинський К. Д. Пед. соч.: в 6 т.
3. Янушкявічус Р. «Основи благочестя» (бесіди з етики для старшокласників). – Волинськ. – 356 с.

Заявка

1. Деряга Людмила Миколаївна;
2. Яким чином курс може стати результативним.
3. Україна, Полтава, Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського
4. 0669572099, deragalm @ukr.net, м. Полтава, вул Жовтнева, 64 ж.